บทที่ 4
วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักเกณฑ์เรื่องอายุความฟ้องคดีอาญาและอายุความสะดุดหยุดอยู่ในประเทศไทยกับต่างประเทศ

การดำเนินคดีอาญาโดยเนื้อหานั้น เป็นการดำเนินกระบวนการที่กระทำไปเพื่อคลี่คลายข้อเท็จจริงหรือยืนยันความผิด หรือเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา หรือเพื่อการกำหนดโทษหรือมาตรการอื่นๆ นอกจากนี้การดำเนินคดีอาญายังเป็นการกระทำเพื่อให้กฎหมายอาญาได้มีการบังคับใช้ และเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อันตรงตามจุดประสงค์ของกฎหมายอาญา[1]

นอกจากเนื้อหาของกฎหมายที่สามารถจัดการกับผู้กระทำความผิดได้มีความทันสมัยต่อรูปแบบและลักษณะของการกระทำความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ปัญหาในการนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก็มีความสำคัญไปต่างกัน และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือประสิทธิภาพในการนำตัวผู้ประทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ยังรวมถึงระยะเวลาในการนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อรับโทษสำหรับการกระทำความผิดที่ได้กระทำลงไป

4.1 วิเคราะห์หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอายุความฟ้องคดีอาญากรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริต

อายุความฟ้องคดีอาญากรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตนี้ ในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้กำหนดหลักเกณฑ์อายุความที่เกี่ยวกับการฟ้องคดีไว้ในมาตรา 95 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตภายหลังจากการกระทำความผิด โดยมาตรา 95 มีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

ในคดีอาญาถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิด มายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้นับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ

(1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

(2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปีแต่ ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

---

[1] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2552). *กฎหมายอาญาหลักและปัญหา.* หน้า 2 - 3.

(4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึง หนึ่งปี

(5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือน ลงมาหรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต และศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 นี้ ตามบทบัญญัติดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกำหนดอายุความฟ้องคดี ซึ่งได้แก่กรณีที่นำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยพนักงานอัยการหรือผู้เสียหายเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีเอง ภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 95 หากพ้นกำหนดนี้แล้ว คดีก็ขาดอายุความ สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องก็ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39 (6) และกำหนดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 นี้ใช้แต่กรณีเริ่มฟ้องตลอดไป ตราบเท่าที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด

ในมาตรา 95 วรรคสอง ได้แบ่งเหตุที่ให้ศาลสั่งงดการพิจารณาไว้ด้วยกัน 2 เหตุ กล่าวคือ กรณีแรก คือ กรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี กรณีที่สอง คือ กรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลวิกลจริต ทั้งนี้เมื่อปรากฏเหตุใดเหตุหนึ่งในสองประการนั้น จะต้องมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นเสียก่อน นั่นคือ ต้องเป็นกรณีที่ได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว คือต้องได้ตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องคดีต่อศาลแล้วต่อมา ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเกิดวิกลจริตขึ้น ตามกฎหมายจึงสั่งให้งดการพิจารณาคดีไว้ก่อน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของมาตรา 95 วรรคสองแล้วจะเห็นได้ว่า อายุความตามวรรคสองนั้นมีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ[2]

1. จะต้องมีการฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำผิดมายังศาลภายในกำหนดอายุความ คดีนั้นย่อมขาดอายุความฟ้องร้อง หรือหากมีการยื่นฟ้องแล้ว แต่ยังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล อายุความก็ยังนับอยู่ เมื่อครบกำหนดคดีนั้นก็ขาดอายุความเช่นกัน แต่เป็นการขาดอายุความตามวรรคหนึ่ง เพราะเนื่องจากตามวรรคสองนั้นจะต้องมีการฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว

2. ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต ข้อสังเกต ความวิกลจริตนี้จะต้องเป็นกรณีวิกลจริตภายหลังจากการกระทำความผิด กล่าวคือ ซึ่งอาจวิกลจริตระหว่างถูกดำเนินคดีในชั้นของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการก่อนการฟ้องคดี และรวมถึงการวิกลจริตขณะอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล หากผู้กระทำความผิดวิกลจริตก่อนกระทำความผิดหรือขณะกระทำ

---

[2] เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2551). *กฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป.* หน้า 966.

ความผิดนั้น โดยหลักแล้ว ถ้าผู้กระทำความผิดในขณะไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้เพราะมีจิตบกพร่อง ตามบทบัญญัติมาตรา 65 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติยกเว้นโทษสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีจิตไม่สมประกอบอยู่แล้ว

3. ศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดตามมาตรา 95 (1) - (5) แล้วแต่กรณี ซึ่งกรณีของผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตนี้ เป็นกรณีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14 กำหนดไว้ว่า ในระหว่างดำเนินการพิจารณาถ้ามีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้วิกลจริต และไม่สามารถต่อสู้คดีได้ให้ศาลสั่งให้แพทย์ตรวจผู้นั้น แล้วเรียกให้แพทย์นั้นมาให้ถ้อยคำหรือให้การว่าผลตรวจเป็นประการใด

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยเป็นผู้วิกลจริต และไม่สามารถต่อสู้คดีได้ให้งดการพิจารณาไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริต

4. นับแต่วันที่หลบหนี หรือ วันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา การนับอายุความตามวรรคสองนี้กฎหมายให้เริ่มนับอายุความ (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ใหม่ โดยให้นับแต่วันที่ศาลสั่งงดพิจารณาเพราะจำเลยวิกลจริต ถ้าครบกำหนดตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) นั้นแล้ว ก็ถือเป็นอันขาดอายุความเช่นกัน

กรณีที่ศาลพิจารณาสืบพยานโจทก์เสร็จแล้วนัดฟังคำพิพากษาต่อไป นับแต่วันเสร็จการพิจารณา และระหว่างรอฟังคำพิพากษาจำเลยได้เกิดอาการวิกลจริตขึ้น โดยอาการวิกลจริตนี้ต้องปรากฏชัดหรือกรณีที่ศาลสงสัยต้องส่งตัวไปให้แพทย์ตรวจอาการ ซึ่งถ้าแพทย์ตรวจแล้วพบว่าจำเลยวิกลจริตจริง ศาลย่อมอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังไม่ได้ เพราะจำเลยคงไม่รับรู้แล้วไม่เข้าใจในคำพิพากษาที่ศาลอ่าน ศาลต้องเลื่อนการอ่านคำพิพากษาไปจนกว่าจำเลยจะหายจากอาการวิกลจริต ดังนั้นก็ยังไม่ถือว่ามีคำพิพากษา กรณีดังกล่าวนี้ต้องใช้อายุความตามมาตรา 95 เพราะคำพิพากษายังไม่ได้อ่านในศาลโดยเปิดเผย ตามมาตรา 188 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา[3] ถ้าครบกำหนดตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) นั้นแล้ว ก็ถือเป็นอันขาดอายุความเช่นกัน

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับอายุความฟ้องคดีอาญากรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริต

อายุความการฟ้องคดีอาญาเป็นบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนดไว้แน่นอนแล้วจึงไม่ค่อยมีผู้ใดให้ความสนใจมากนัก แต่หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้ว อายุความถือว่าบทบัญญัติกฎหมายที่สำคัญอย่างยิ่งที่กำหนดให้ต้องมีการฟ้องร้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพราะหากล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไปแล้วก็ไม่สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีได้อีกต่อไป หรือที่เรียกว่า “คดีขาดอายุความ” ดังนั้น การกำหนดอายุความจึงควรกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพ

---

[3] จิตติ ติงศภัทิย์. (2549). *กฎหมายอาญาภาค 1*. หน้า 1058.

ของสังคมปัจจุบัน การกำหนดอายุความไม่เหมาะสม อาจทำให้ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้เพราะเพียงเหตุคดีขาดอายุความ

ก) ปัญหาในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ หรือกรณีวิกลจริตก่อนการฟ้องคดี

สภาพของสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตค่อนข้างมาก ทั้งสภาพของเศรษฐกิจ การคมนาคม และรวมถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น จึงส่งผลทำให้การก่ออาชญากรรมในปัจจุบันมีการพัฒนาตามไปด้วย จากการศึกษาพบว่ารูปแบบการก่ออาชญากรรมมีความซับซ้อนมากขึ้น มีการพัฒนาความร้ายแรงมากขึ้นและมีการขยายเครือข่ายอย่างกว้างขวาง แต่โดยหลักแล้วผู้ก่ออาชญากรรมมีจุดมุ่งหมายที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก กล่าวคือ ผู้ก่ออาชญากรรมมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการผลตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สินเป็นจำนวนมากซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาจากที่มีผู้รวบรวมสถิติไว้พบว่าผู้กระทำความผิดอาญามีจำนวนไม่น้อยมีอาการป่วยทางจิต โดยมีทั้งอาการที่เกิดขึ้นก่อนถูกดำเนินคดีและในระหว่างถูกดำเนินคดี จากการสำรวจในปี 2549 ปรากฏว่ามีผู้ต้องขังซึ่งป่วยหรือมีอาการทางจิตเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลราชทัณฑ์ โรงพยาบาลนิติจิตเวช และโรงพยาบาลอื่นๆ รวมกันถึง 326 คน และพบว่าจำเลยที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลหรือถูกจำคุกอยู่เป็นผู้ป่วยจิตเวชรวมกันถึง 120 คน[4]

ในปัจจุบันอายุความตามประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติในเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ไว้ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริต ซึ่งโดยหลักแล้วการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยนั้นโดยปกติจะต้องผ่านขั้นตอนจากพนักงานสอบสวน เมื่อสอบสวนเสร็จพนักงานสอบสวนก็ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องร้องและศาลจะเป็นองค์กรสุดท้ายที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีต่อไป ซึ่งในขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ หากพบว่าในชั้นการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือก่อนการฟ้องคดี ผู้ที่ถูกกล่าวหามีความผิดปกติทางจิตและไม่อยู่ในสภาพที่จะสามารถต่อสู้คดีได้ บทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหานั้นจะต้องได้รับการบำบัดรักษาโดยจิตแพทย์เสียก่อนจนกว่าผู้นั้นจะสามารถต่อสู้คดีได้จึงจะดำเนินการต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14 ซึ่งในระหว่างที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการบำบัดรักษาโดยจิตแพทย์อยู่นั้นอายุความก็ยังคงนับอยู่ต่อไป และเมื่อครบกำหนดอายุความตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามมาตรา 95 วรรคหนึ่ง ก็เป็นอันขาดอายุความ

ตัวอย่าง นายหนึ่งเจตนาฆ่านายสองโดยไตร่ตรองไว้ก่อนอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบกับ มาตรา 289 ซึ่งมีกำหนดอายุความในการดำเนินคดี “ยี่สิบปี” ตามมาตรา 95 (1) ซึ่งได้กระทำความผิดในวันที่ 5 มกราคม 2530 หากปรากฏว่าขณะสอบสวนนาย

---

[4] นัทธี จิตสว่าง. (2549). *สาส์นอธิบดีกรมราชทัณฑ์*. หน้า 3.

หนึ่งเกิด “วิกลจริตขึ้น” พนักงานสอบสวนจึงต้องงดการสอบสวนไว้และส่งตัวนายหนึ่งไปรักษายังโรงพยาบาลโรคจิต[5] ซึ่งการกระทำความผิดของนายหนึ่งดังกล่าวจะครบกำหนดอายุความในวันที่ 5 มกราคม 2550 ดังนั้น หากหลังจากวันที่ 5 มกราคม 2550 นายหนึ่งหายจากอาการวิกลจริต ก็จะดำเนินคดีกับนายหนึ่งอีกไม่ได้ เพราะขาดอายุความแล้ว ทั้งนี้เพราะ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า จะต้องมีการฟ้องและได้ตัวมายังศาลภายในกำหนดอายุความตามที่ระบุไว้ในอนุมาตรา (1) ถึง (5)

ข) ปัญหาในชั้นศาล

ปัญหาการดำเนินคดีในชั้นศาลนั้น กรณีนี้จะต้องปรากฏว่าต้องได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำผิดมายังศาล ซึ่งตามกฎหมายอาญามาตรา 95 วรรคสองนี้ จะต้องครบเงื่อนไขทั้งสองประการ กล่าวคือ จะต้องมีการฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลด้วย ในกรณีที่จำเลยวิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ กฎหมายได้วางหลักเกณฑ์ไว้โดยให้งดการไต่สวนมูลฟ้องงดการพิจารณาคดีไว้จนกว่าผู้ต้องหานั้นจะหายวิกลจริตและสามารถต่อสู้คดีได้ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14 วรรคสอง โดยศาลจะสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวก็ได้ ซึ่งในระหว่างที่งดการพิจารณาคดีไว้นั้น อายุความก็ยังคงนับอยู่ต่อไป โดยกฎหมายได้บัญญัติให้เริ่มนับอายุความใหม่ภายหลังจากที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวเพราะเหตุที่จำเลยวิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ เมื่อศาลสั่งงดการพิจารณาคดีไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้ว ก็ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นกัน ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคสอง

ตัวอย่าง นายสามทำร้ายนายสี่จนได้รับอันตรายสาหัสอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 โดยได้กระทำความผิดในวันที่ 5 มกราคม 2530 อายุความฟ้องคดีและได้ตัวมายังศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคหนึ่ง คือ “สิบห้าปี” ตามอนุสอง ซึ่งวันที่ครบกำหนดสิบห้าปีคือ วันที่ 5 มกราคม 2545 นายสามถูกพนักงานอัยการนำตัวไปฟ้องคดีต่อศาลในความผิดดังกล่าวในวันที่ 5 มกราคม2531 ในวันนั้นเอง นายสามได้รับการปล่อยชั่วคราว (ประกันตัว) ออกมาเพื่อต่อสู้คดี และปรากฏว่า นายสามเกิดวิกลจริตขึ้นและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคสอง วันครบกำหนดอายุความคือ วันที่ 5 มกราคม 2546 ถ้าปรากฏว่านายสามไม่หายจากอาการวิกลจริตภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ถือว่าเป็นอันขาดอายุความตามมาตรา 95 วรรคสอง เมื่อขาดอายุความแล้วทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับจำเลยได้

ปัญหาของบทบัญญัติอายุความทั้งในชั้นก่อนฟ้องและในชั้นศาลดังที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่วิกลจริต กล่าวคือ ผู้วิกลจริตนั้นถือว่าเป็น “ประธานในคดี” ตามหลักในการดำเนินคดีอาญาสมัยใหม่ ซึ่งผู้

[5] ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14 วรรคสอง.

วิกลจริตนี้ต้องได้รับการรักษาเสียก่อนและเมื่อหายเป็นปกติสามารถที่จะต่อสู้คดีได้แล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยก็มีสิทธิที่จะกลับมาต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ตามสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 40 ที่ได้บัญญัติไว้รับรองไว้ เพื่อพิสูจน์ว่าตนไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ทั้งยังสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่สำคัญในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ “หลักฟังความทุกฝ่าย” และ “หลักความเสมอภาคในการต่อสู้คดี” กล่าวคือ การดำเนินคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องรับทราบข้อหาว่าตนถูกฟ้องอย่างไรและมีโอกาสในการแก้ข้อกล่าวหานั้นเพราะในคดีอาญาสิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นถือว่าเป็นสิทธิที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากผู้ต้องหามิใช่บุคคลที่กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาแล้ว ก็ควรที่จะกลับมาที่จะต่อสู้เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองได้ ดังนั้นความสามารถในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา หรือกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้กระทำความผิดจริงตามที่ถูกฟ้อง เมื่อได้รับการรักษาจนหายแล้วก็ต้องกลับมารับโทษตามกฎหมายในสิ่งที่ตนได้ก่อไว้ ซึ่งเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษในคดีอาญา

อีกทั้งหากยังถือเอาหลักเกณฑ์อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 14 วรรคสอง กฎหมายได้กำหนดให้ยุติการดำเนินคดีไว้นั้น หากปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่วิกลจริตดังกล่าวไม่หายจากอาการวิกลจริตภายในกำหนดอายุความก็เป็นอันขาดอายุความ ซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นถือว่าไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ เพราะอายุความถือว่าเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่สำคัญหรืออาจกล่าวได้ว่าอายุความถือว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งดูเหมือนจะไม่เป็นธรรมต่อสังคมที่ได้รับผลกระทบต่อการกระทำของจำเลยเพราะเนื่องจากการกระทำความผิดอาญา ถือว่าเป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ทั้งยังไม่เป็นธรรมต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอีกด้วย กล่าวคือ กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้พยายามอย่างเต็มที่แล้วในการรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองสังคม ซึ่งหากยังถือเอาหลักเกณฑ์ที่มีแต่เดิมก็เป็นอันขาดอายุความทำให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้หรือไม่นั้นต้องฟังเป็นเรื่องๆ ไปโดยอาศัยคำเบิกความของแพทย์ประกอบการพิจารณาด้วย เพราะจำเลยที่วิกลจริตขณะกระทำความผิดอาจไม่วิกลจริตในระหว่างการพิจารณาคดี ในทางตรงกันข้าม จำเลยที่ไม่ได้วิกลจริตขณะกระทำความผิดอาจเกิดป่วยทางจิตขึ้นในระหว่างการดำเนินคดี หรือการพิจารณาก็ได้

4.1.2 วิเคราะห์ปัญหาในการใช้ถ้อยคำและความหมายที่เกี่ยวกับผู้วิกลจริตตามมาตรา 14 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"สิทธิ" เป็นประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองบุคคล ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลไว้โดยเจาะจงประกอบกับการที่กฎหมายได้คุ้มครองประโยชน์นี้ โดยบุคคลผู้ได้รับประโยชน์สามารถใช้สิทธิทางศาลได้[6] เช่นเดียวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่อยู่ในฐานะของผู้ถูกกล่าวหาหรือฐานะของจำเลย ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา โดยถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์อันสำคัญที่พึงมี และต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน[7] ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ หรือผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชนก็จำต้องได้รับสิทธิในการต่อสู่คดีอย่างเป็นธรรม

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้วิกลจริตในการดำเนินคดีอาญาอยู่แล้วก็ตาม แต่ยังคงมีประเด็นที่เป็นปัญหาซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ปัญหาที่สำคัญนั้นก็คือ ถ้อยคำที่ใช้เกี่ยวกับผู้วิกลจริตแตกต่างกัน และการตีความของศาลจากถ้อยคำดังกล่าวซึ่งทำให้ไม่ตรงกับความหมายทางการแพทย์ซึ่งส่งผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตนั้นอาจจะไม่ได้รับความคุ้มครองตามสมควร

กรณีดังกล่าวนับเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้มาตรา 14 จะให้ความคุ้มครองถึงการดำเนินคดีในชั้นศาลด้วยก็ตาม แต่การพบว่าจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ในชั้นศาล เท่ากับว่าผู้วิกลจริตนั้นถูกดำเนินคดีอาญาโดยไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่มาโดยตลอด ซึ่งนอกจากจะส่งผลเสียต่อตัวผู้ป่วยในแง่ของอาการป่วยแล้ว สิทธิของผู้ป่วยซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญายังไม่ได้รับความคุ้มครองอีกด้วย ความชัดเจนในเรื่องเงื่อนไขการใช้อำนาจและการทราบว่าผู้ต้องหาเป็นผู้วิกลจริตซึ่งไม่อาจต่อสู้คดีได้ตั้งแต่ในชั้นสอบสวนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่าในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยนั้นไม่ได้นิยามคำว่า "วิกลจริต" ไว้ การหาขอบเขตและความหมายของคำว่าวิกลจริตจึงต้องเริ่มจากพจนานุกรม ซึ่งในพจนานุกรมนี้ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิกลจริต หมายถึง ความประพฤติผิดปกติ สมองพิการ เป็นบ้าหรือเสียสติ[8]

---

[6] หยุด แสงอุทัย. (2542). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. หน้า 10.

[7] มารุต บุนนาค. (2515). *สิทธิของผู้ต้องหาและจำเลยในการต่อสู่คดีอาญา*. หน้า 9.

[8] มานิต มานิตเจริญ. (2528). *พจนานุกรมไทย*. หน้า 247, 601, 876.

ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทิย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “วิกลจริต” หมายถึง บุคคลซึ่งมีจิตผิดปกติไปจากบุคคลธรรมดา[9]

ศาสตราจารย์ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “วิกลจริต” หมายถึง บุคคลที่มีสภาพจิตไม่มั่นคง ไม่สมประกอบ หรือไม่สมบูรณ์อันอาจจะทำให้ผู้นั้นไม่เข้าใจสภาพหรือสาระของการกระทำ

ในขณะที่กฎหมายอาญาได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครอง ตามมาตรา 65 ว่าหมายถึง “ผู้มีจิตบกพร่อง เป็นโรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน”

การที่กฎหมายทั้งสองฉบับใช้คำแตกต่างกันเช่นนี้อาจทำให้เกิดความสับสนได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงที่มาของคำดังกล่าวแล้วนั้น แต่เดิมในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 46 และมาตรา 47 ใช้คำว่า “วิกลจริต[10]” เพียงคำเดียว ต่อมาในการประชุมอนุกรรมการพิจารณาร่างประมวลกฎหมายอาญา เมื่อปี พ.ศ. 2487 ได้มีอนุกรรมการบางท่านเสนอให้ใช้คำว่า “จิตฟั่นเฟือน” เพื่อให้หมายถึง Mental Disorder และอนุกรรมการอีกท่านหนึ่งเสนอให้ใช้คำว่า “จิตบกพร่อง” ซึ่งตรงกับคำว่า Mental Deficiency ในที่สุดที่ประชุมได้มีมติกำหนดให้ใช้ทั้งสองคำและกำหนดคำว่า “โรคจิต” เข้าไว้ในบทบัญญัติด้วย[11] ประมวลกฎหมายอาญาของไทยจึงใช้คำว่า โรคจิต จิตบกพร่อง และจิตฟั่นเฟือนจนถึงปัจจุบัน แต่คำดังกล่าวใช้เฉพาะประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญายังคงใช้คำว่า “วิกลจริต” เช่นเดิม

ผู้เขียนเห็นว่าการที่กฎหมายทั้งสองฉบับเลือกที่จะใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกันนั้น เป็นเพราะวัตถุประสงค์ของกฎหมายทั้งสองฉบับแตกต่างกัน กล่าวคือ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา โดยให้มีการสอบสวนฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเข้าใจและมีความพร้อมที่จะต่อสู้คดี และในขณะเดียวกันกฎหมายอาญาจะเป็นบทบัญญัติที่พิจารณาถึงความรับผิดของผู้ถูกกล่าวหา เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความเจ็บป่วยของผู้ถูกกล่าวหา อันจะเป็นเหตุยกเว้นโทษหรือลดโทษจึงต่างออกไป โดยผู้ป่วยทางจิตตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 65 วรรคแรกนั้นต้องได้ความว่า ความเจ็บป่วยนั้น

---

[9] จิตติ ติงศภัทิย์. (2549). *กฎหมายอาญาภาค 1*. หน้า 802.

[10] กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 46 “ผู้ใดกระทำความผิดในเวลาวิกลจริตอันเกิดแต่สัญญาวิปลาสก็ตาม เกิดแต่พยาธิก็ตามถ้าปรากฏว่ามันไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือยับยั้งได้ ในเวลาที่กระทำผิดเพราะวิกลจริตนั้นไซร์ ท่านว่าอย่าเอาโทษแก่มันเลย.....”

[11] รายงานการประชุมอนุกรรมการร่างประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 655/300/2487 (12 ตุลาคม 2487) และครั้งที่ 656/301/2487 (13 ตุลาคม 2487).

ร้ายแรงขนาดที่ขณะกระทำผิดนั้นไม่รู้ผิดชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ เพราะจิตฟั่นเฟือนเป็นโรคหรือจิตบกพร่อง

ดังนั้นการที่กฎหมายทั้งสองฉบับได้ใช้คำว่าวิกลจริตที่แตกต่างกันนั้น ผู้เขียนเห็นด้วย เพราะเนื่องจากกฎหมายทั้งสองฉบับมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันตามข้างต้นที่ได้กล่าวไว้แล้ว

4.1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่กับการขยายอายุความ

จากการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายในต่างประเทศและของไทยพบว่าในต่างประเทศมีการกำหนดให้ความผิดบางประเภทสามารถขยายอายุความได้ ตัวอย่างเช่น ในกฎหมายอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาในความผิดตาม U.S. Code มาตรา 3286 ซึ่งได้กำหนดว่า “ห้ามมิให้ฟ้องดำเนินคดีหรือลงโทษการกระทำความผิดฐานก่อการร้ายที่ไม่มีผลต่อชีวิตหรือไม่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือไม่มีการบาดเจ็บสาหัส หากไม่มีการฟ้องภายใน 8 ปีหลังจากวันที่กระทำความผิด” ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาในความผิดที่ไม่มีโทษประหารชีวิตกำหนดให้ฟ้องคดีภายในอายุความ 5 ปี ซึ่งเป็นการกำหนดอายุความในความผิดทั่วไป แต่ในความผิดฐานก่อการร้ายที่ไม่มีผลต่อชีวิตกฎหมายกำหนดให้ขยายอายุความจาก 5 ปี เป็น 8 ปี

ทั้งนี้เนื่องจากการก่อการร้ายเป็นการกระทำที่รุนแรงและเป็นภัยต่อมนุษยชาติและกฎหมายอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาก็เอาจริงในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งนอกจากจะมีกฎหมายที่สามารถขยายอายุความกรณีดังกล่าวแล้ว ยังมีกรณีอื่นอีกที่กฎหมายได้มีการบัญญัติให้มีการขยายอายุความออกไปได้ กล่าวคือ อายุความในความผิดที่เกี่ยวกับเพศที่กระทำต่อเด็ก ซึ่งตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาตาม 18 U.S.Code. มาตรา 3283 ซึ่งได้กำหนดว่า ความผิดที่กระทำต่อเด็ก “อายุความสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับเพศหรือเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกายที่กระทำต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปีนั้นต้องมีการฟ้องร้องคดีก่อนที่เด็กนี้จะครบอายุ 25 ปี”

ตามกฎหมายอาญาสหรัฐอเมริกาจะให้ความคุ้มครองการกระทำต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ในกรณีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศบรรลุนิติภาวะโดยมีอายุพอสมควรที่จะตัดสินใจได้ว่าจะฟ้องร้องผู้กระทำความผิดหรือไม่ ก่อนที่เด็กจะอายุครบ 25 ปี เป็นหลักเกณฑ์ในการฟ้องร้องบังคับคดี ซึ่งตามกฎหมายเห็นว่าเป็นอายุพอสมควรที่จะตัดสินใจได้แล้ว

เมื่อพิจารณาจากทั้งสองกรณีดังกล่าวตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องของการขยายอายุความไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะเนื่องจากกรณีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศหรือเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างรายของผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีนี้ ถือว่าการที่เด็กถูกกระทำตั้งแต่อายุยังน้อยนั้น

เด็กย่อมไม่มีความสามารถที่จะมีความนึกคิดที่จะต้องการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำความผิดได้ เพราะเนื่องจากความไร้เดียงสาของเด็ก แต่เมื่อกฎหมายของสหรัฐอเมริกานี้บัญญัติให้อายุความจะไม่นับจนกว่าเด็กนั้นจะมีอายุครบ 25 ปีแล้ว ซึ่งอยู่ในภาวะมี่สามารถตัดสินใจเองได้ มีความรู้ผิดชอบชั่วดีแล้วจึงมีเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาของการขยายอายุความ ดังนั้นจากกรณีนี้ การขยายอายุความจึงส่งผลดีต่อตัวผู้เสียหาย

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีหลักในเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ ซึ่งในมาตรา 95 นี้กำหนดให้นำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความตามที่กำหนดไว้ ส่วนกรณีตามมาตรา 95 วรรคสองได้กำหนดให้มีการหยุดนับอายุความ คือ ให้ศาลสั่งงดการพิจารณาไว้ในกรณีที่ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้ว และได้มีการฟ้องผู้กระทำความผิดแล้วต่อศาล แล้วต่อมาผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริต ทำให้ต้องเริ่มนับอายุความใหม่เมื่อปรากฏเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น กล่าวคือ เมื่อผู้กระทำคามผิดหลบหนีหรือวิกลจริต ทำให้ต้องเริ่มนับอายุความใหม่ตามวรรคสองแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 และกรณีนี้ก็ไม่ใช่กรณีของอายุความสะดุดหยุดอยู่

สำหรับกฎหมายไทยที่กล่าวถึงอายุความสะดุดหยุดอยู่นั้น เมื่อพิจารณาในประมวลกฎหมายอาญา ไม่มีหลักกฎหมายในเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่เลย ทั้งนี้หลักกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่เป็นหลักกฎหมายในทางแพ่ง ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติไว้ในหลายๆ มาตราดังตัวอย่างเช่น ในเรื่องระยะเวลาและอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 นั่นเอง

อายุความสะดุดหยุดอยู่ เป็นศัพท์กฎหมายโดยเฉพาะ ซึ่งหมายความว่า ให้หยุดนับอายุความทำให้อายุความไม่เดินต่อไป แต่จะเริ่มนับอายุความใหม่ในระยะเวลาเท่าเดิม เท่ากับเป็นการยืดอายุความโดยผลของกฎหมาย อีกนัยหนึ่งเป็นข้อยกเว้นจากหลักการที่ว่า อายุความนั้นจะย่นเข้าหรือขยายออกไปไม่ได้นั้นเอง[12]

อายุความสะดุดหยุดอยู่ด้วยเหตุใดบ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง โดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ชำระหนี้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกันหรือกระทำการใดๆ อันปราศจากข้อสงสัย แสดงให้เห็นเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

(2) เจ้าหนี้ได้ฟ้องคดีเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องหรือเพื่อให้ชำระหนี้

(3) เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย

---

[12] สมพร พรหมหิตาธร. (2546). *อายุความแพ่ง - อาญาและคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา*. หน้า 34.

(4) เจ้าหนี้ได้กระทำการอื่นใดอันมีผลเป็นอย่างเดียวกันกับการฟ้องคดี”

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้งดใช้หรือย่นอายุความไม่สามารถกระทำได้นั้น ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน แต่การขยายอายุความนั้นอาจมีได้ โดยกฎหมายจะกำหนดเงื่อนไขให้ขยายอายุความออกไปได้เอง เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/22 อายุความสิทธิเรียกร้องระหว่างสามีภริยา ถ้าจะครบกำหนดก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง

กรณีการกำหนดอายุความฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95

ในคดีอาญาถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำผิดเป็นอันขาดอายุความ

(1) ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี

(2) สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี

(3) สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี

(4) ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี

(5) หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมาหรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริตและศาลสั่งงดการพิจารณาไว้เกินกำหนดดังกล่าว นับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณาก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน

อายุความในกฎหมายอาญานั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า ถ้าได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้ว ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือวิกลจริตและศาลสั่งงดการพิจารณาไว้จนเกินกำหนดดังกล่าวแล้ว นับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่ศาลสั่งงดการพิจารณา ก็ให้ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นเดียวกัน ซึ่งในมาตรา 95 วรรคสอง ได้แบ่งเหตุที่ทำให้ศาลต้องสั่งงดการพิจารณาไว้ด้วยกัน 2 เหตุ กล่าวคือ กรณีแรกเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นหลบหนี กรณีที่สองเป็นกรณีของบุคคลวิกลจริต ทั้งนี้เมื่อปรากฏเหตุใดเหตุหนึ่งในสองประการนั้น ซึ่งจะต้องมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นเสียก่อน นั่นคือต้องเป็นกรณีที่ได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้วต่อมาหลบหนี หรือเกิดอาการวิกลจริตขึ้น ตามกฎหมายของไทยศาลต้องงดการพิจารณาไว้ก่อน หลักเกณฑ์ดังกล่าวจึงทำให้อายุความเดิมสิ้นสุดลงและต้องมีอายุความใหม่นับแต่เกิดเหตุใดเหตุหนึ่งในสองประการ อาจกล่าวได้ว่ากรณีดังกล่าวถือเป็นการขยายอายุความออกไปอีกนั่นเอง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 วรรคสอง เป็นการขยายอายุความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดโดยผลของกฎหมาย ซึ่งเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วอายุคความก็ต้องเริ่มต้นนับใหม่ ส่วนการหยุดนับอายุความชั่วคราวหรืออายุความสะดุดหยุดอยู่นั้นเป็นกรณีที่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้หยุดนับอายุความและให้เริ่มนับใหม่เมื่อเหตุนั้นได้สิ้นสุดลง โดยจะต้องเริ่มนับต่อจากอายุความเดิมที่ได้หยุดนับอายุความชั่วคราวไว้

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ในคดีอาญากับการกำหนดให้ไม่มีอายุความของประเทศไทยกับต่างประเทศ

การกำหนดอายุความนั้น ในความผิดบางประเภทในบางประเทศจะกำหนดให้ “ไม่มีอายุความ” ซึ่งการกำหนดให้ความผิดบางฐานที่ไม่มีอายุความนี้จะพิจารณาจากความร้ายแรงของความผิดหรือความรุนแรงของการกระทำความผิดหรือลักษณะของการกระทำเป็นหลัก และการดำเนินคดีนั้นเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น รัฐสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเมื่อใดก็ได้โดยไม่ถูกจำกัดด้วยระยะเวลา ซึ่งในประเทศฝรั่งเศส ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำมาใช้ในคดีที่เป็นความผิดร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อประชาชนและกระทบต่อประเทศชาติ

ตัวอย่างเช่น ตามประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นความผิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศของประเทศเยอรมัน (VStGB หรือ Code of Crime against International Law) ซึ่งมีลักษณะที่เป็นการกระทำความผิดฐานอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) อาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ (Crime against Humanity) อาชญากรรมรุกราน (Crime of Aggression) และอาชญากรรมสงคราม (War Crimes) นั้นไม่มีอายุความฟ้องคดี กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวแล้วเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้เสมอไม่ว่าระยะเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม เพราะถือว่าการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง หรืออาจกล่าวได้ว่าส่งผลกระทบต่อสังคมโลกก็เป็นได้เพราะเนื่องจากการกระทำความผิดเหล่านี้ เป็นการกระทำความผิดที่รุนแรง ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล ดังนั้นระยะเวลาในการดำเนินคดีจึงไม่ควรมีข้อที่จำกัด

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 เป็นกรณีที่จับตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องศาลได้แล้ว ภายในกำหนดอายุความตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) แต่ระหว่างพิจารณาคดีของศาล ผู้ถูกฟ้องหรือจำเลยได้หลบหนีไปหรือเกิดอาการวิกลจริตขึ้นจนศาลต้องสั่งงดการพิจารณาไว้ก่อน กฎหมายให้เริ่มนับอายุความตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ใหม่ โดยให้นับแต่วันที่หลบหนีหรือวันที่สั่งงดการพิจารณาเพราะจำเลยวิกลจริตถ้าครบกำหนดตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) นั้นแล้ว ก็ถือเป็นอัน

ขาดอายุความและในกรณีผู้กระทำความผิดเกิดวิกลจริตขึ้นตามมาตรา 95 วรรคสองนี้ ก็คือ การที่จำเลยซึ่งถูกฟ้องศาลและคดีอยู่ระหว่างพิจารณานั่นเอง

เป็นที่น่าสังเกตว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 ถือเอาการฟ้องคดีต่อศาลเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ กรณีที่ผู้กระทำความผิดได้มาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว หากหลบหนีหรือวิกลจริตในระหว่างนั้น จึงให้เริ่มนับอายุความใหม่ แต่ถ้าผู้กระทำผิดยังไม่อยู่ในอำนาจศาล เช่น ถูกจับและควบคุมระหว่างสอบสวนไม่ว่าจะอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ถ้าหลบหนีหรือวิกลจริตระหว่างนั้นอายุความไม่เริ่มนับใหม่ แต่จะดำเนินไปเรื่อยๆ นับแต่วันกระทำความผิดจนครบกำหนดตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ของมาตรา 95 ทั้งนี้เพราะถือว่ายังมิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาล

ดังนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดแล้วผู้ต้องหาเกิดอาการวิกลจริตขึ้น อายุความในประมวลกฎหมายอาญาจะไม่มีการหยุดนับและอายุความก็ยังคงนับต่อไปต่อไป

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ หลักเกณฑ์การกำหนดให้ไม่มีอายุความกับการหยุดนับอายุความในคดีอาญาหรืออายุความสะดุดหยุดอยู่นั้นจะมีความแตกต่างกันคือ ในคดีทีไม่มีอายุความเจ้าหน้าที่ของรัฐจะไม่ถูกจำกัดด้วยระยะเวลาในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในคดีที่ไม่มีอายุความนี้ จะเป็นคดีที่มีการกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน และยังเป็นการกระทำที่ทารุณโหดร้ายอีกด้วย และที่สำคัญอย่างยิ่งในคดีที่ไม่มีอายุความ การกระทำความผิดจะเป็นการกระทำที่กระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นด้วยกับกรณีที่การกระทำใดเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง ไม่ควรมีบทบัญญัติให้มีอายุความ ส่วนการหยุดนับอายุความหรืออายุความสะดุดหยุดอยู่นั้น จะเป็นเงื่อนไขของกฎหมายกำหนดไว้ถ้ามีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งให้หยุดนับอายุความและจะมีการเริ่มต้นนับอายุความใหม่ก็ต่อเมื่อเหตุที่ทำให้หยุดนับอายุความหมดสิ้นไป เช่นเมื่อมีการกระทำความผิดแล้วหลบหนีถือว่าเป็นเหตุให้หยุดนับอายุความและเมื่อได้ตัวผู้กระทำความผิดมาแล้วถือว่าเหตุให้หยุดนับอายุความหมดสิ้นไป จะเริ่มต้นนับอายุความใหม่ต่อจากอายุความที่หยุดนับไว้ในตอนแรก

4.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมในการนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ในคดีอาญามาใช้กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริต

เมื่อได้วิเคราะห์ถึงปัญหากรณีที่ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอายุความสะดุดหยุดอยู่หรือการหยุดนับอายุความไว้ชั่วคราวกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตภายหลังจากการกระทำความผิดแล้ว ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะได้ทำการวิเคราะห์ถึงความ

เหมาะสมในการนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ของต่างประเทศมาใช้บังคับกับประเทศไทยว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยมากน้อยเพียงใด

โดยหลักแล้วการกระทำความผิดอาญาไม่ว่าจะกระทำในรูปแบบใดก็ตาม ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังนั้นเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นผู้กระทำจึงควรต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ เว้นแต่การกระทำนั้นกฎหมายได้ให้อำนาจที่สามารถจะกระทำได้

การลงโทษผู้กระทำความผิดอาญานั้นกฎหมายมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษ 5ประการ[13] คือ 1) เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (Retribution) 2) เพื่อเป็นการข่มขู่หรือยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) 3) เพื่อเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (Incapaciation) 4) เพื่อเป็นการแก้ไขผู้กระทำความผิด (Rehabilitation and Correction) 5) เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม (Prevention of Crime) ตามรายละเอียดที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้พิจารณาถึงหลักการและเหตุผลในการลงโทษทั้ง 5 ประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แม้ว่าโดยทั่วไปจะมีการผสมผสานเหตุผลทั้งห้าประการในการลงโทษ แต่แนวความคิดสมัยใหม่ก็ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดยิ่งกว่าเหตุผลอื่นๆ

ก) ความเหมาะสมในการนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ในคดีอาญามาใช้กรณีผู้ต้องหาวิกลจริตในชั้นการสอบสวนดำเนินคดี

ในการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย ผู้เริ่มคดีอาจเป็นได้ทั้งเจ้าหนักงานของรัฐและตัวผู้เสียหายเอง ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้เริ่มคดี ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มโดยมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายหรือมีคำกล่าวโทษ โดยการเริ่มต้นคดีจะต้องเริ่มต้นด้วยการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน แล้วต่อด้วยการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ ซึ่งพนักงานอัยการจะเป็นผู้พิจารณาสั่งฟ้องสั่งไม่ฟ้อง ถ้าปรากฏว่าในระหว่างนี้ผู้ต้องหาเกิดวิกลจริตขึ้นและไม่สามารถที่จะต่อสู้คดีได้นั้น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะต้องงดการดำเนินคดีไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายวิกลจริตและสามารถที่จะต่อสู้คดีได้ซึ่งระหว่างนี้อายุความยังคงนับอยู่ต่อไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้นในมาตรา 95 วรรคแรก และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้วก็ไม่สามารถที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาได้ หรือที่เรียกว่า “คดีขาดอายุความ” นั่นเอง

กรณีดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อสังคมและความสงบสุขของประชาชน เพราะเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาเป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อย ซึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพยายามอย่างเต็มที่แล้วในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการปกคุ้มครองสังคมให้อยู่อย่างสงบสุข

---

[13] อัจฉรียา ชูตินันทน์. (2555). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. หน้า 130.

ดังนั้นเมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาเกิดวิกลจริตขึ้นในระหว่างการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ควรกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่โดยการร้องขอต่อศาล ซึ่งอาจใช้หลักเกณฑ์การร้องขอเช่นเดียวกันกับกรณีที่จำเลยวิกลจริตในระหว่างการพิจารณาของศาลตามที่กฎหมายอาญาของประเทศเยอรมันได้วางหลักเกณฑ์ไว้ ซึ่งการร้องขอนี้จะต้องพิจารณาเป็นกรณีไป กล่าวคือ กรณีที่เป็นการกระทำความผิดร้ายแรง เช่น การฆ่าผู้อื่น หรือการกระทำความผิดที่กระทบต่อความมั่งคงของประเทศ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นถือว่าเป็นการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้กระทำความผิดจึงสมควรต้องได้รับโทษ ถ้าปรากฏว่าระหว่างผู้ต้องหาถูกดำเนินคดีอยู่นั้นเกิดวิกลจริตขึ้น ซึ่งโดยหลักแล้วในระหว่างนี้จะไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ต้องหาได้เลย อายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 วรรคหนึ่งยังคงนับอยู่ต่อไป กรณีนี้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้อายุความสะดุดหยุดอยู่หรือหยุดนับอายุความไว้ชั่วคราวก็ได้ และเมื่อต่อมาผู้ต้องหาหายจากอาการวิกลจริตแล้วและพร้อมที่จะสามารถต่อสู้คดีได้แล้วนั้น อายุความก็จะเริ่มนับต่อจากที่ได้หยุดนับไว้ในครั้งแรก

ข) ความเหมาะสมในการนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ในคดีอาญามาใช้กรณีจำเลยวิกลจริตในชั้นการพิจารณาคดีของศาล

การเริ่มต้นดำเนินคดีอาญานั้นเมื่อมีการสอบสวนของพนักงานสอบเสร็จแล้วก็จะเข้าสู่ขั้นตอนของพนักงานอัยการในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง กรณีที่พนักงานอัยการสั่งฟ้องคดีต่อศาลเมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้วก็จะเริ่มเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลซึ่งศาลจะเป็นองค์กรสุดท้ายในการพิจารณาพิพากษาคดี

ในระหว่างที่มีการฟ้องคดีและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลแล้วนั้น อายุความก็จะหยุดนับทันทีเพราะถือว่าเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลแล้ว แต่ถ้าขณะอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีนั้นปรากฏว่าจำเลยเกิดอาการวิกลจริตขึ้น ซึ่งในระหว่างนั้นกฎหมายได้กำหนดให้ศาลจะต้องงดการไต่สวนมูลฟ้อง งดการพิจารณาคดีไว้จนกว่าผู้นั้นจะหายจากอาการวิกลจริตและสามารถต่อสู้คดีได้ โดยในระหว่างนี้ศาลจะสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยบทบัญญัติของอายุความแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 วรรคสองนี้ได้กำหนดให้เริ่มนับอายุความใหม่ภายหลังจากที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีเพราะเหตุที่จำเลยวิกลจริต และถ้าจำเลยไม่หายจากการวิกลจริตและอายุความที่เริ่มนับใหม่นี้ครบกำหนดตามมาตรา 95 (1) – (5) แล้วแต่กรณี ก็ถือว่าเป็นอันขาดอายุความเช่นกัน ทำให้ไม่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาได้อีก

หากยังคงถือเอาหลักเกณฑ์อายุความเดิมตามมาตรา 95 วรรคสองนี้ก็จะส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ซึ่งจะทำให้การกำหนดอายุความถือว่าเป็นการตัดสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนควรได้รับจากการดำเนินคดีในศาล หรืออาจกล่าวได้ว่าการยกฟ้องด้วยเหตุขาดอายุความถือเป็นการบั่นทอนสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าว

แต่ถ้ากำหนดให้มีการนำหลักเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่มาใช้ในกรณีดังกล่าวนี้ก็จะทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดไปได้ ซึ่งการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่นี้ส่งผลดีทั้งต่อผู้วิกลจริตเองและสังคม รวมถึงผู้เสียหายด้วย กล่าวคือ กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิกลจริตนั้น ในคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยถือว่าเป็นประธานในคดีมีสิทธิที่จะสามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ เพื่อพิสูจน์ว่าตนนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ ถ้ายังยึดหลักเกณฑ์อายุความเดิมเมื่อขาดอายุความแล้ว กรณีที่จำเลยหายจากอาการวิกลจริตและสามารถที่ต่อสู้คดีได้แล้วจำเลยก็ไม่มีโอกาสที่จะกลับมาต่อสู้คดีได้อีกแล้ว เพราะถูกตัดสิทธิโดยอายุความ ดังนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้จำเลยอาจตกเป็นจำเลยสังคมก็เป็นได้ เพราะเนื่องจากสังคมอาจจะคิดว่าจำเลยคือผู้ลงมือกระทำความผิดจริง

กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หากต่อมาปรากฏพยานหลักฐานว่าจำเลยคือผู้กระทำความผิดจริงตามที่ถูกฟ้องไว้ จำเลยก็ควรที่จะต้องได้รับการลงโทษ โดยการลงโทษนี้จะเป็นหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการเพื่อที่จะป้องกันการแก้แค้นกันเองระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิด และการลงโทษจำเลยนี้ถือว่าเป็นการปกป้องคุ้มครองสังคมจากผู้กระทำความผิดและเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมด้วย ในปัจจุบันกฎหมายอาญาได้มีการบังคับใช้โดยมีความมุ่งหมายในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ถ้าสังคมนำกฎหมายไปใช้เพื่อปรับปรุงความประพฤติของผู้กระทำความผิดก็เป็นที่เชื่อได้ว่าบุคคลนั้นสมควรหรือสามารถกลับตัวเป็นคนดีที่เคารพกฎหมายได้ หมายความว่า ผู้กระทำผิดมีสติปัญญา เพียงพอที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงความประพฤติและรับการศึกษาอบรมได้ การแก้ไขผู้กระทำความผิด (Rehabilitation and Correction) จึงเป็นการห้ามปรามมิให้เกิดการประกอบอาชญากรรม จึงเป็นงานที่รัฐบาลจะต้องกระทำเพื่อแก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยารักษาผู้กระทำความผิดเปลี่ยนให้บุคคลเหล่านั้นเคารพกฎหมายให้ได้ อันตรงตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษในคดีอาญา

กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหาย เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น บุคคลที่ต้องได้รับผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินนั้นอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง ควรที่จะต้องได้รับการเยียวยาตามสิทธิเรียกร้องที่ผู้เสียหายนั้นมีอยู่ สำหรับผู้เสียหายแล้วในบางกรณีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการประหารชีวิตหรือจำคุกนั้นอาจไม่ใช่สิ่งที่ผู้เสียหายต้องการที่สุด จริงอยู่แม้ว่าในขณะที่เกิดผลของการกระทำความผิดขึ้น ฝ่ายผู้ที่ต้องสูญเสียชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิด อาจต้องการให้มีการลงโทษผู้กระทำ

ความผิดให้สาสมกับความผิดที่เขาได้กระทำลงไป แต่ในขณะเดียวกัน สิ่งที่ผู้เสียหายต้องการอีกประการหนึ่งคือ การเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น สำหรับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์นั้น โดยทั่วไปสิ่งที่ผู้เสียหายต้องการมากที่สุดคือการได้ทรัพย์ที่สูญเสียไป ไม่ว่าจากการลักทรัพย์ ยักยอก หรือฉ้อโกง หรือในบางกรณีแม้ความผิดที่กระทำต่อชีวิตและร่างกายของผู้เสียหายเมื่อระยะเวลาล่วงเลยไปพอสมควรแล้ว ความแค้นที่ฝ่ายผู้เสียหายมีต่อผู้กระทำความผิดอาจจะบรรเทาเบาลง และหันมาสนใจค่าสินไหมหรือค่าเสียหายทดแทน

อย่างไรก็ตามการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่กรณีที่จำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้นี้จะต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไปโดยต้องพิจารณาความสามารถของจำเลยตามคำเบิกความของแพทย์ประกอบด้วย และการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่นี้จะต้องเป็นการร้องขอต่อศาล เช่นเดียวกับประเทศเยอรมันที่ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 ซี (Interruption) ซึ่งเป็นเรื่องที่หยุดนับอายุความโดยการร้องขอต่อศาล[14] ซึ่งมาตรา 78 ซี (11)[15]ได้กำหนดว่า ให้หยุดนับอายุความกรณีดังต่อไปนี้ มีคำสั่งศาลให้จำหน่ายคดีเนื่องจากผู้ต้องหาที่ได้มีการสั่งฟ้องไว้ไม่สามารถต่อสู้คดีได้ หรือคำสั่งใดๆ ของศาลหรือพนักงานอัยการซึ่งมีขึ้นภายหลังจากที่มีการจำหน่ายคดีเพื่อทบทวนความสามารถในการต่อสู้คดีของจำเลยที่มีการสั่งฟ้องไว้

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่กรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยวิกลจริตภายหลังจากการกระทำความผิดเช่นเดียวกับประเทศเยอรมันนั้น มีความเหมาะสมกับประเทศไทยเพราะเนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) เหมือนกันกับประเทศเยอรมัน ซึ่งประเทศเยอรมันเองก็เป็นต้นแบบกฎหมายอาญาในหลายๆ มาตราของประเทศไทย อีกทั้งส่งผลดีต่อตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเอง และยังส่งผลดีต่อสังคมและต่อผู้เสียหายดังที่ได้กล่าวไว้แล้วอีกด้วย นอกจากนี้ในระหว่างที่อายุความสะดุดหยุดอยู่นี้อาจมีการวางกลไกในการตรวจสอบความสามารถในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยในทำนองเดียวกันกับกฎหมายของประเทศเยอรมันที่กำหนดให้มีการตรวจสอบภายหลังจากการจำหน่ายคดีชั่วคราวในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยวิกลจริตในชั้นการสอบสวนหรือในชั้นศาล เพื่อทบทวนความสามารถในการต่อสู้คดีและเพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลย เพราะเนื่องจากในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดที่ให้อำนาจแก่พนักงานอัยการของไทย ในการตรวจสอบความสามารถในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เลย ดังนั้น จึงควรแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับเรื่องอายุความฟ้อง

---

[14] ณัฐวสา ฉัตรไพฑูรย์และไบรอัน เอ็ม เพียร์ซ. เล่มเดิม. หน้า 25.

[15] German Penal Code section 78 C (11).

คดีอาญา โดยควรบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ไว้กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้วิกลจริตภายหลังการกระทำความผิดในชั้นของพนักงานสอบสวนหรือในชั้นศาล ทั้งนี้การกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่กรณีนี้ยังทำให้ประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่เกี่ยวกับบทบัญญัติในเรื่องอายุความมีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น